

Jaarverslag SKIN 2019

Koningin Wilhelminalaan 5, 3818 HN Amersfoort
tel. 033-4450655
www.skinkerken.nl, info@skinkerken.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
I. Inleiding	3
II. Organisatie	3
III. Regionalisatie en regionale contacten	4
IV. Opleiding, toerusting en kadervorming	7
V. Kerk en samenleving	8
VI. Overheid en politiek	11
VII. Advies, consultatie, voorlichting en onderzoek	11
VIII. Overige contacten en samenwerking	12
IX. Tenslotte	12
Bijlage A: Stichting Vrienden van SKIN	14
Bijlage B: Bestuur en stad van SKIN	14
Bijlage C: Ledenlijst van SKIN	15

Voorwoord

2019 is een gezegend jaar voor SKIN geweest. Onder de leiding van onze Heer en Verlosser Jezus Christus verzorgden we in samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam de derde editie van onze eenjarige postdoctorale ambtsopleiding voor pastors en leiders van internationale kerken. Bovendien zijn we een stichting geworden en is ons kantoor versterkt met een nieuwe medewerker. Om maar een paar voorbeelden te noemen.

Wij zijn in de eerste plaats onze Heer dankbaar voor Zijn zegen en leiding in de afgelopen jaren. Onze dank gaat ook uit naar onze lidkerken en vrijwilligers, de Stichting Vrienden van SKIN, de Protestantse Kerk in Nederland en de fondsen en donateurs die ons financieel gesteund hebben.

Met de bede om Gods leiding gaan wij vol vertrouwen en inspiratie verder.

Namens het bestuur van Samen Kerk in Nederland (SKIN),

Ds. Rhoïnde Mijns-Doth, voorzitter

I. Inleiding

Dit jaarverslag is een weergave van de activiteiten van SKIN op allerlei terreinen in het afgelopen jaar. In 2019 zijn er verdere stappen gezet om onze doelstellingen en de beleidsprioriteiten (met name opleidingen en toerusting van huidige en toekomstige leidinggevenden in internationale kerken en migrantenkerken) te realiseren vanuit de hoofdstrategie om regionale netwerken van kerken op te zetten en/of te versterken. Daarnaast zetten wij ons ook in 2019 in op tal van andere gebieden.

II. Organisatie

In 2019 hebben het bestuur en het dagelijks bestuur regelmatig vergaderd.

Tevens vonden twee Algemene Ledenvergaderingen (ALV) van SKIN plaats, op 13 april en 10 mei, op het kantoor van SKIN in Amersfoort. Het hoofdonderwerp was het voorstel tot wijziging van de rechtsvorm van SKIN (omzetting van vereniging naar stichting).

Per 1 januari 2020 is SKIN officieel veranderd van vereniging naar stichting. Onze overige gegevens zijn ongewijzigd. Inmiddels zijn nieuwe bestuursleden benoemd en heeft de eerste bestuursvergadering van stichting SKIN plaatsgevonden. Op onze website kunt u lezen over de samenstelling van het gewijzigde en versterkte bestuur.

Bestuurslid ds. Johannes Linandi is in april 2019 afgetreden wegens het verstrijken van zijn zittingstermijn. Hij is niet opgevolgd. Het bestuur van SKIN is hem dankbaar voor zijn bijdrage aan het werk van SKIN.

Sinds 1 september 2019 is het kantoor van SKIN versterkt met een nieuwe medewerker, Madelon Grant voor 2 dagen in de week. Zij zal vooral regionalisatie en fondsenwerving in haar portefeuille hebben. Madelon is 7 jaar directeur geweest van SKIN-Rotterdam. Na 2 jaar gewerkt te hebben bij PAX, is zij deze nieuwe uitdaging aangegaan. Wij wensen haar in deze nieuwe functie Gods rijke zegen.

Dit jaar hebben de coördinator en het bestuur van SKIN de bezoeken aan diverse migrantenkerken en internationale kerken in verschillende delen van het land voortgezet en geïntensiveerd. Het bezoeken van onze (potentiële) lidkerken en het onderhouden van de onderlinge relaties zijn wezenlijke aspecten van ons werk. Deze bezoeken vormen voor ons een onschatbare bron van inzicht in het kleurrijke kerkelijke landschap van ons land en helpen om het werkveld te verkennen

en de vele internationale kerken die Nederland rijk is verder in kaart te brengen. Hiermee doen we ook inspiratie op en delen we graag deze ervaringen door middel van presentaties en publicatie van artikelen.

Op 13 juni vond de lancering plaats van www.migrantenkerken.nl, de online database van migrantenkerken en internationale kerken in ons land. Tijdens de feestelijke bijeenkomst in het gebouw van de Evangelische Broedergemeente te Utrecht overhandigde scriba dr. Rene de Reuver van de Protestantse Kerk in Nederland het adressenbestand anderstalige kerken aan SKIN-voorzitter ds. Rhoinde Mijns-Doth en heeft SKIN de interactieve database gelanceerd, om de migrantenkerken en internationale kerken letterlijk en figuurlijk op de kaart te zetten en te verbinden met elkaar en met de autochtone kerken in het land. Onze dank gaat ook uit naar Joshi van Veen, vrijwilliger bij SKIN, voor zijn grote inzet voor dit project.

De digitale nieuwsbrief is in 2019 tweemaal verschenen, in het voor- en najaar. De nieuwsbrief biedt een keur aan aankondigingen en impressies van activiteiten en bijeenkomsten, zowel van de werkorganisatie als van de lidkerken.

Het contact en de samenwerking tussen SKIN en Stichting Vrienden van SKIN (voorheen Stichting Vrienden Migrantkerken) is in 2019 voortgezet.

III. Regionalisatie en regionale contacten

Sinds 2012 vormt regionalisatie de voornaamste strategie van SKIN om haar doelstellingen en beleidsprioriteiten te realiseren. Het bestuur van SKIN ziet namelijk dat er steeds meer behoefte is om daar waar nodig regionale en/of lokale/stedelijke netwerken van (onder meer) internationale kerken en migrantenkerken in Nederland te vormen en de contacten met de bestaande regionale netwerken te intensiveren, vooral in de grote steden waar veel internationale kerken zijn gevestigd. Hiermee hoopt SKIN dat de eenheid van en solidariteit tussen allerlei christelijke kerken en geloofsgemeenschappen meer gestalte krijgt. Om bepaalde uitdagingen waarmee de kerken geconfronteerd worden het hoofd te bieden is een regionale aanpak nodig. Zo kunnen de internationale kerken effectiever en sneller benaderd worden. SKIN wil de komende jaren investeren in en een bijdrage leveren aan de versterking van de relatie tussen internationale kerken onderling en met de autochtone kerken, waardoor de vertegenwoordigers efficiënter kennis kunnen maken met de lokale internationale kerken. Kerken en geloofsgemeenschappen kunnen dan lokaal samen naar buiten treden en zo worden ze beter erkend en gehoord. Regionale samenwerking tussen kerken is ten eerste van belang omdat SKIN zich inzet om de eenheid van het Lichaam van Christus te bevorderen, met respect ook voor elkaars verscheidenheid. En ten tweede is regionale

samenwerking ook heel praktisch: op lokaal niveau kan men vaak meer voor elkaar betekenen en de krachten beter bundelen.

Sinds september 2019 heeft Madelon Grant als taak bij SKIN vooral het ondersteunen en stimuleren van regionale en lokale samenwerkingsverbanden tussen en met migrantenkerken en internationale kerken. Zij put hierbij uit de jarenlange ervaring die ze bij SKIN-Rotterdam heeft opgedaan. De afgelopen maanden heeft Madelon een aantal samenwerkingsverbanden bezocht: o.a. in Den Haag, Utrecht, Amsterdam, Zoetermeer, Arnhem en Almere. In elke stad heeft zij bevlogen mensen ontmoet, en een eerste inventarisatie gedaan van de behoeftes en 'best practices'. Deze samenwerkingsverbanden zijn in verschillende steden in verschillende fases van ontwikkeling: sommigen beginnen pas, andere zijn al jaren bezig. We kunnen daarin van elkaar leren. SKIN wil zulke lokale initiatieven graag ondersteunen.

Het is geweldig om de diverse initiatieven die in het land zijn opgezet, te zien bloeien. Ook kloppen initiators met nieuwe initiatieven bij SKIN aan voor ondersteuning. Uitwisseling van ervaringen tussen betrokkenen uit verschillende steden is nuttig en inspirerend, en voorkomt dat in elke stad het wiel opnieuw moet worden uitgevonden. Men is in verschillende steden ook met vergelijkbare thema's bezig, bijvoorbeeld jongeren, pastors & taal, en het opstellen van een stedengids met alle internationale kerken. Ook in 2020 hoopt SKIN uitwisseling te blijven stimuleren tussen en ondersteuning te bieden aan nieuwe en bestaande initiatieven.

Almere

In Almere vierde stichting God's Glory met vijf kerken samen de jaarlijkse Dag van de Eenheid, Liefde en Respect op 7 september 2019. Deze dag is bedoeld voor christenen die ernaar verlangen om de eenheid van het Lichaam van Christus in Almere te dienen en samen te getuigen van hun gezamenlijk geloof in Christus naar de (lokale) samenleving. Ze stonden op de Grote Markt met een podium met muziek, dans, en kraampjes met eten en informatie over het christelijk geloof. Ook in 2020 zal deze dag weer gevierd worden, op zaterdag 5 september. Voor meer informatie zie www.godsglory.nl.

Amsterdam

SKIN onderhoudt al jaren het contact met de Pentecostal Council of Churches (PCC), een koepelorganisatie van migrantenkerken en internationale kerken in Amsterdam. De PCC en SKIN hebben gemeenschappelijke lidkerken. In 2015 hebben zij uitgesproken met elkaar te willen samenwerken om zowel de autochtone als de niet-autochtone kerken in de stad met elkaar te verbinden.

In Amsterdam wordt hard gewerkt aan de publicatie van een overzicht van alle kerken in Amsterdam, inclusief de internationale kerken en migrantenkerken. Daartoe is een werkgroep actief waarin allerlei lokale partijen de handen ineen hebben geslagen: het is immers een enorme klus. SKIN is aanwezig in de stuurgroep en kan ervaringen uit andere steden inbrengen, zoals uit Rotterdam, Utrecht en Dordrecht, waar men al eerder een (papieren) Gids heeft uitgegeven. Andere partijen die meedoen zijn onder meer de Raad van Kerken Amsterdam, de Amsterdam Council of Christian Leaders (ACCL), de PCC en de Vrije Universiteit (VU).

In september organiseerde de Raad van Kerken Amsterdam een Korenfestival in de Oude Lutherse Kerk: allerlei koren uit verschillende kerken zongen lof, samen en vanuit hun eigen kerkelijke en culturele traditie. Zo krijgt eenheid in diversiteit concreet vorm!

Arnhem

Traditiegetrouw organiseert het Platform Migrantkerken Arnhem een gemeenschappelijke viering op Hemelvaartsdag. Dit jaar vond op 30 mei de elfde jaarlijkse Hemelvaartsviering plaats. Tot de organiserende kerken behoorden onder meer lidkerken van SKIN.

Den Haag

Omdat het Missionair Platform Den Haag (dat voorheen de naam droeg: Den Haag in Beweging voor Jezus Christus) de relatie tussen de autochtone en internationale kerken en migrantenkerken in de

stad wilde intensiveren en versterken, benaderde en nodigde het Platform SKIN uit voor de eigen bijeenkomsten. SKIN was dan ook vertegenwoordigd tijdens de meetings van 'Learning and Blessing' op 16 februari en 23 november, waarbij teams uit (autochtone en internationale) kerken, missionaire gemeenschappen en pioniersplekken elkaar ontmoetten om van elkaar te leren, met elkaar mee te leven en samen te bidden voor de stad en voor elkaar. Op 16 mei organiseerde het Missionair Platform in samenwerking met de Council of International Churches (een netwerk van internationale kerken in Den Haag) een netwerklunch bij de internationale kerk Good News Ministries. De voorzitter van de Council of International Churches, sprak over de eigen bediening en de zegeningen en zorgen. SKIN nam deel aan deze bijeenkomst. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar de website van het Missionair Platform: www.missionairplatformdenhaag.nl.

De HUB-Geloof in Den Haag organiseerde in 2019 vier bijeenkomsten van de Maatschappelijke Kerk. Op donderdagavond 28 november kwamen leden van verschillende kerken bijeen. Thema van de avond was 'ethisch leiderschap'. De HUB bestaat uit een klankbordgroep vanuit de internationale kerken, samen met Mara en Stek. Ook is er in Den Haag hard gewerkt aan een digitale gids van alle internationale kerken en migrantenkerken. Voor meer informatie zie www.hub-den Haag.nl.

Samen met het Missionair Platform Den Haag is het project Pastors en Taal van start gegaan: op 7 december 2019 was de startbijeenkomst. In dit project trekken Nederlandstalige predikanten en pastors met een migratieachtergrond een half jaar intensief met elkaar op. In teamverband oefenen ze de Nederlandse taal, bereiden samen een preek voor, lezen de Bijbel of bezoeken bijvoorbeeld een welzijnsorganisatie in de wijk.

Rotterdam

In Rotterdam gaat het werk van SKIN-Rotterdam in volle kracht door. Zo is in 2019 begonnen met het onderzoek Tel Je Zegeningen (een vernieuwing van het KASKI rapport uit 2008), waarbij de maatschappelijke bijdrage van de internationale kerken in kaart wordt gebracht. Naast de Women in Ministry groep is er nu ook een Men in Ministry groep gestart. Voor jongeren is er het project DWARS, een project in het kader van de maatschappelijke diensttijd. Jongeren zetten zich hierbij vrijwillig in voor een ander en leveren zo een bijdrage aan de samenleving. Ook leren ze nieuwe vaardigheden en ontwikkelen ze hun talenten. Voor meer informatie zie www.skinrotterdam.nl.

Utrechts Platform Internationale Kerken

Vier keer per jaar organiseert het Utrechts Platform Internationale Kerken bijeenkomsten over verschillende thema's. In 2019 is onder andere het thema jongeren besproken, waarbij kerken deelden hoe hun jongerenwerk er uit ziet en welke dilemma's ze daarin tegenkomen. In groepjes werd doorgepraat onder het genot van een maaltijd. Daarnaast is – net als in Den Haag – ook in Utrecht het project Pastors en Taal van start gegaan.

Naast gebed, uitwisseling en overleg hebben de verscheidene kerken samen een multicultureel korenfestival georganiseerd op 22 juni. Deze jaarlijkse viering vond plaats in de Domkerk in Utrecht. Diverse kerken, waaronder enkele lidkerken van SKIN, leverden een bijdrage hieraan.

Zoetermeer

'Een verlangen om in de toekomst meer eenheid te ervaren onder kerken in Zoetermeer'. Dat was de duidelijke boodschap die klonk tijdens de geslaagde ontmoeting tussen 'oude' en 'nieuwe' kerken in de Regenboogkerk op 26 september. Het was voor het eerst dat er zo'n ontmoeting werd georganiseerd, op initiatief van het ILOZ (Inter Levensbeschouwend Overleg Zoetermeer) en de Raad van Kerken Zoetermeer, in samenwerking met het BEGZ (Beraad Evangelische Gemeenten Zoetermeer). SKIN was betrokken bij de voorbereidingen en hield een korte introductie over het thema 'vrede voor Zoetermeer'. Tijdens de heerlijke driegangemaaltijd bleken de circa vijftig aanwezigen veel gemeenschappelijk te hebben, ook al kende men elkaar nog niet. De drie thema's (bidden, vrede voor Zoetermeer, en samenwerking in de praktijk) zorgden voor geanimeerde uitwisseling. Mensen deelden hun droom om meer samen te bidden, over de muren van de eigen kerken heen. Ook vond men elkaar in het verlangen om uit te reiken naar mensen in nood en

Zoetermeer te bereiken met het Evangelie. In 2020 hoopt men een vervolg te geven aan deze geslaagde kennismaking.

IV. Opleiding, toerusting en kadervorming

Ook in 2019 vormden opleidingen, toerusting en training van leidinggevendenden in de internationale kerken en migrantenkerken een prioriteit voor SKIN en zijn de activiteiten bij SKIN rondom toerusting van kerkleiders volop in gang. Op initiatief van de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) vond in maart een gesprek plaats tussen SKIN en een vertegenwoordiging van de CHE die een schets ontwikkelt voor het opzetten van een nieuwe lectoraat voor de academie Educatie van de CHE en hiervoor SKIN om advies wilde vragen over sociale diversiteit in het onderwijs.

Op 25 mei organiseerde SKIN een eendaagse cursus over (interculturele) pastorale zorg in migrantenkerken.

CThM

In samenwerking met de Vrije Universiteit (VU) Amsterdam werkt SKIN al een tijd aan een eigen ambtsopleiding voor pastors en leiders van migrantenkerken en internationale kerken. Op 8 september 2017 is de eerste editie van deze eenjarige postdoctorale ambtsopleiding (60 EC) aan de VU officieel van start gegaan en in 2018 afgesloten. Inmiddels is ook de tweede editie van de SKIN-VU ambtsopleiding feestelijk afgesloten. Dit collegejaar namen acht studenten met diverse achtergronden deel aan deze ambtsopleiding. Alle acht studenten hebben de opleiding met succes afgerond. De afstudeerceremonie vond plaats op 21 juni 2019 aan de VU. SKIN was hierbij vertegenwoordigd.

Op 10 april organiseerde het CThM de goedbezochte eendaagse cursus 'Migratie en Theologie' aan de VU. Vertegenwoordigers van diverse christelijke organisaties en kerken participeerden in deze eendaagse cursus. Gedurende de cursus werd dieper ingegaan op thema's als interculturaliteit in de kerk, de context van migratie en migratietheologie.

Op 11 mei en 8 juni organiseerde het CThM twee open dagen aan de VU om informatie over de SKIN-VU ambtsopleiding te verschaffen aan degenen die interesse hebben om vanaf september 2019 te participeren in de derde editie van de opleiding. In september is de derde jaarlijkse editie van de SKIN-VU ambtsopleiding van start gegaan. Acht studenten volgen dit collegejaar deze opleiding.

Vooruitblik

SKIN is bezig met het treffen van voorbereidingen voor een nieuwe editie van de SKIN-toerustingscursus voor leiders van migrantenkerken en internationale kerken. Omdat deze eigen cursus de afgelopen jaren in meerdere steden/regio's verzorgd is en bewezen heeft ook een effectief

instrument te zijn om kerken en kerkleiders met elkaar te verbinden, is het ons voornemen in 2020 om expliciet ook leiders van autochtone kerken uit te nodigen en te betrekken bij dit proces, om een stap dichterbij te komen bij de realisatie van ons ideaal van samen kerk zijn. Hiervoor zijn we in overleg met een aantal lokale partners.

Bovendien is SKIN begonnen met een onderzoek naar het landelijke aanbod aan (theologische) opleidingen en toerustingsinitiatieven en de mate waarin deze voorzien in de behoeften, vragen en verwachtingen van huidige en/of toekomstige leiders van migrantenkerken en internationale kerken. Het uiteindelijke doel hiervan is om een doorlopende leerlijn te ontwikkelen voor het leiderschap van diverse kerken, in samenwerking met allerlei opleidingsinstituten en (potentiele) partnerorganisaties. Dit onderzoek is een vervolg op het in 2014 door SKIN uitgevoerde (diepte)onderzoek naar de opleidingsbehoeften binnen de primaire doelgroep van SKIN (te downloaden van onze website). Te zijner tijd houden we u op de hoogte van de uitkomsten van dit onderzoek.

V. Kerk en samenleving

In januari brachten de nieuwe algemeen secretaris en assistent secretaris van de Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME), een bezoek aan Nederland. Op uitnodiging nam SKIN deel aan een gesprek met de CCME-delegatie en de voorzitter van de Projectgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken in Nederland, op 17 januari te Utrecht. De positie van vluchtelingen en (christelijke) migranten kwam tijdens het gesprek aan bod. Bovendien wilde CCME met SKIN overleggen en brainstormen m.b.t. een Europese conferentie over en voor migrantenkerken in 2020.

Op uitnodiging van de directeur van het Instituut voor Oosters Christendom (IVOC), participeerde SKIN op 31 januari in de door IVOC georganiseerde workshop 'Redefining Syriac Christianity in a Globalized 21st Century' aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Tal van onderwerpen die herkenbaar en relevant zijn voor allerlei migrantenkerken werden behandeld, waarbij de Syrisch-Orthodoxe Kerk als 'case study' diende.

Om de trends en ontwikkelingen in het zendingsveld en de rol van de lokale kerken in het vormgeven van zending in deze tijd vol kansen en uitdagingen te bespreken, organiseerden de Nederlandse Zendingsraad en MissieNederland op 8 februari de druk bezochte studiedag 'Weg met zending? (G)een plek voor zending in de kerk' te Veenendaal.

Vorig jaar benaderde het Bijbels Museum in Amsterdam SKIN voor advies m.b.t. een nieuw initiatief van het museum over de betekenis van de Bijbel in het leven van christelijke jongeren: een cross-mediaal project waarbij jonge christenen hun levensverhaal vertellen via een Bijbelverhaal. Om een goede selectie te kunnen maken van achttien jongeren binnen het zeer diverse geheel van internationale kerken en migrantenkerken in Nederland zou het project moeten beginnen met een gedegen onderzoek. Inmiddels is dit project afgerond. Op 8 februari vond de opening van de tentoonstelling 'Dit is mijn verhaal' plaats.

Op 26 maart is ds. Hans Eschbach op 70-jarige leeftijd overleden. Wij gedenken een man van God die decennialang zich heeft ingezet voor de opbouw van het Lichaam van Christus en voor het Koninkrijk van God. Ds. Eschbach droeg de migrantenkerken een warm hart toe en diende in meerdere functies in het werkveld, waaronder als voorzitter van SOFAK (Stichting Ondersteunings Fonds Allochtone Kerken). Wij bidden zijn familie Gods zegen, troost en vrede toe. Op 18 mei organiseerde SOFAK een bijeenkomst voor pastors en voorgangers in het eigen netwerk. Vertegenwoordigers van SKIN waren hierbij aanwezig.

Voor de negende keer organiseerde de gemeenschap van Sant'Egidio Nederland op 15 april de jaarlijkse landelijke interkerkelijke herdenkingswake van de christelijke martelaren van onze tijd. Een groot aantal kerkleiders participeerde in deze oecumenische gebedsdienst te Apeldoorn

De afgelopen tien jaar heeft de stuurgroep Nationale Synode zich naar vermogen ingezet voor de eenheid van de kerken op het Protestantse erf door aansluiting te zoeken bij de herdenking van 400 jaar Synode van Dordrecht. De stuurgroep heeft een Verklaring van verbondenheid opgesteld en vertegenwoordigers van alle bij de Nationale Synode betrokken kerken uitgenodigd om deze tekst te bespreken tijdens een bijeenkomst op 4 februari in het gebouw van de Theologische Universiteit te Kampen.

De ondertekening van de Verklaring van verbondenheid vond plaats tijdens de slotmanifestatie Nationale Synode op 29 mei in de Grote Kerk in Dordrecht. Zo'n 40 kerken, zowel autochtone als internationale kerken, ondertekenden deze verklaring. Ook de voorzitter van SKIN ondertekende de Verklaring van verbondenheid. Een delegatie van SKIN, bestaande uit vertegenwoordigers van een aantal lidkerken en de coördinator van SKIN, nam deel aan deze historische bijeenkomst.

Vanaf de slotmanifestatie gaat het proces een nieuwe fase in. De stuurgroep van de stichting Nationale Synode draagt haar taak over aan de kerken, zodat de kerken zelf deze beweging verder zullen uitbouwen.

Ruim 60 christelijke leiders uit allerlei kerkelijke tradities en culturele achtergronden kwamen op 19 en 20 juni bij elkaar voor de zevende jaarlijkse retraite van het Nederlands Christelijk Forum (NCF) in Helvoirt. Het thema van deze retraite was 'Hoe zijn we eenheidsbewerkende leiders?'. SKIN was ook vertegenwoordigd bij de retraite. Voor meer informatie over de geschiedenis en missie van het NCF verwijzen wij u graag naar voorgaand jaarverslag.

Stichting Christelijk-Sociaal Congres (CSC) is een platform van circa [45](#) maatschappelijke organisaties die op een eigentijdse en inspirerende manier invulling willen geven aan hun christelijk-sociale wortels. Jaarlijks organiseert het CSC eind augustus een [congres](#) over maatschappelijke ontwikkelingen in relatie tot de christelijk-sociale identiteit van de deelnemers. Op 28 augustus werd onder meer SKIN uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan het CSC-Congres 2019 met als thema 'Verbondenheid: met wie ben jij WIJ?'.

> Foundation Academy of Amsterdam organiseerde op 14 september de conferentie 'The Changing Faces of Christianity'. SKIN was hierbij vertegenwoordigd.

> Op 6 juli vierde SKIN-lidkerk Jesus Christ Foundation Church haar 25-jarig bestaan in Amsterdam.

> Op 1 september vierde SKIN-lidkerk Holland Methodist Church (HMC) haar 30-jarig jubileum in Amsterdam. Coördinator Anmar Hayali bracht de felicitaties en zegenbede van SKIN over tijdens de jubileum-kerkdienst. De leden van HMC zijn voornamelijk afkomstig uit het Caribisch gebied.

> SKIN-lidkerk King of kings Baptist Church in Amsterdam Zuidoost heeft een nieuwe voorganger: pastor Isaac Kwaku Adu-Anning. Hij volgt pastor Frank Kutu op, die 28 jaar als voorganger gewerkt heeft in Amsterdam. Broeder Isaac studeerde aan de [Foundation Academy](#) of Amsterdam en volgde aansluitend met succes [de SKIN-VU postdoctorale ambtsopleiding voor pastors](#) en leiders van migrantenkerken, aan de VU. Op 22 september werd hij in aanwezigheid van veel collega-voorgangers bevestigd door de rector van het Baptisten Seminarium in Amsterdam.

In de rijk gevarieerde bundel 'Spirituele oecumene. Over de vele vormen van de gezamenlijke en persoonlijke omgang met God', onder redactie van dr. Herman Speelman en dr. Klaas van der Zwaag, geven ruim vijftig auteurs uit diverse kerkelijke tradities hun visie op vele aspecten van spirituele oecumene.

Naar aanleiding van de verschijning van deze bundel werd op 28 september een conferentie met als thema 'Kerkmuren: zegen of vloek? De kerk in de 21ste eeuw in het spanningsveld van hoog- en

laagkerkelijke spiritualiteit' in de Ichthuskerk te Amersfoort georganiseerd. SKIN was hierbij vertegenwoordigd.

Op 29 september vond de bevestigingsdienst van ds. Christien Crouwel plaats als predikant met een bijzondere opdracht voor het werk als algemeen secretaris van de Raad van Kerken in Nederland.

Op 4 oktober organiseerde het Nijmeegs Instituut voor Missiewetenschappen (NIM) een symposium over westerse secularisatie en omgekeerde zending van christelijke migranten in Europa, met als thema 'Western secularization and reversed Christian mission: New challenges and opportunities in a globalized age' aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Een significant deel van de aanwezigen vertegenwoordigde de (Rooms-Katholieke) migrantenparochies en –gemeenschappen in ons land. Ook SKIN participeerde in dit symposium.

Op 18 oktober vond de feestelijke presentatie plaats van de 290ste editie van het Dagtekstenboekje van SKIN-lidkerk de Evangelische Broedergemeente, in het Catharijne Convent te Utrecht. SKIN heeft deze feestelijke bijeenkomst bijgewoond.

Op 27 oktober vond de 37ste jaarlijkse gemeenschappelijke viering van de zeemanskerken plaats in de Evangelisch Lutherse Andreaaskerk te Rotterdam. Deense, Duitse, Finse, Noorse, Nederlandse en Zweedse (zeeman)kerken participeerden hierin.

Op 31 oktober organiseerde Tear in samenwerking met andere christelijke organisaties de collegedag 'Part of the Story'. De bijeenkomst in Amsterdam werd goed bezocht door onder meer pastors van migrantenkerken en internationale kerken en een vertegenwoordiging van SKIN.

Tussen 5 en 8 november bracht Oecumenisch Patriarch Bartholomeos van Constantinopel een bezoek aan Nederland om het 50-jarig jubileum van het (Oosters-Orthodox) Aartsbisdom van België en het Exarchaat van Nederland en Luxemburg te vieren. In het kader van dit bezoek vierde de patriarch de openingsceremonie op 5 november in de parochie van de H. Katerina te Zaandam. Op 8 november vierde hij de Vespers in de kathedraal van de Grieks-Orthodoxe kerk H. Nikolaas te Rotterdam. Bij deze dienst was een groot aantal kerkleiders en anderen aanwezig. Het bezoek werd afgerond met een gala diner, bijgewoond door o.a. de burgemeester van Rotterdam, Ahmed Aboutaleb. SKIN was op beide dagen aanwezig.

Op 8 november presenteerde het knooppunt Kerken en Armoede samen met de Raad van Kerken het onderzoeksrapport 'Armoede in Nederland 2019'. Dit rapport geeft de resultaten weer van het onderzoek naar materiële en immateriële, individuele en collectieve hulpverlening die plaatselijke kerken verlenen aan mensen in Nederland die financieel in de knel zitten of dreigen te komen. Het rapport werd aangeboden aan staatssecretaris Tamara van Ark (Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Aansluitend vertelden mensen die in armoede leven hun verhaal en vond er een discussie plaats met betrokkenen uit kerken, maatschappelijke organisaties en politiek. Bij deze presentatie in de Pauluskerk in Rotterdam was SKIN vertegenwoordigd.

Op 10 november organiseerde Open Doors in samenwerking met de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt in Almelo een kerkdienst waarbij aandacht werd gevraagd, maar ook gebed en steun voor onze vervolgde broeders en zusters in Christus. Op uitnodiging was SKIN hierbij vertegenwoordigd.

Op 13 november organiseerde de Bond van Nederlandse Predikanten (BNP) een goedbezochte bijeenkomst voor emeriti-predikanten over christenen in China en het missionaire werk onder Chinese studenten in Nederland. Op uitnodiging was SKIN vertegenwoordigd bij deze bijeenkomst in Nijkerk.

Tijdens de Nacht van de Theologie, dit jaar op 16 november, is dr. Samuel Lee verkozen tot de nieuwe Theoloog des Vaderlands. Het is de eerste keer dat een theoloog met een migratie-achtergrond deze rol vervult. Dr. Lee is sinds 1994 voorganger van SKIN-lidkerk Jesus Christ Foundation Church in Amsterdam Zuidoost. Hij is ook oprichter van Foundation Academy of Amsterdam en directeur van het Center for Theology of Migration, het samenwerkingsverband tussen SKIN en de VU Amsterdam.

De Theoloog des Vaderlands wordt gekozen voor de periode van één jaar met als doel dat hij of zij in dat jaar optreedt als ambassadeur van de (academische) theologie in Nederland. Dr. Lee volgt hiermee prof. dr. Stefan Paas op. Allerlei media hebben aandacht besteed aan deze bijzondere benoeming. Wij feliciteren pastor Samuel Lee van harte met deze welverdiende eretitel en bidden hem Gods onmisbare zegen toe!

Op 23 november hield de projectgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken een werkdag in de Bergkerk in Amersfoort, bedoeld voor ieder die zich vanuit kerken en geloofsgemeenschappen inzet voor vluchtelingen en asielzoekers. Op deze dag heeft de projectgroep ook haar nieuwe uitgave gepresenteerd, met als titel 'Geloven voorbij grenzen. Over de kerkelijke betrokkenheid bij vluchtelingen en asielzoekers'.

Van 25 t/m 27 november organiseerde de European Evangelical Mission Association in samenwerking met de Europese Evangelische Alliantie een Europese conferentie in Budapest, Hongarije, met als thema 'Diaspora, Empire and the Kingdom of God. Mission to, through, with and from the diaspora church in Europe'. Meerdere aspecten van de migrantenkerken (in Europa), waaronder theologische training, zijn aan bod gekomen en besproken tijdens deze kleinschalige doch belangrijke bijeenkomst, die het karakter van een expertmeeting had. Vertegenwoordigers van diverse autochtone en internationale kerken in allerlei Europese landen participeerden hierin.

VI. Overheid en politiek

Op 11 februari organiseerde de ChristenUnie (CU) een voorgangersbijeenkomst in de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Vertegenwoordigers van kerken, waaronder SKIN, gingen in gesprek met CU-leider/fractievoorzitter Gert-Jan Segers en senator Mirjam Bikker over allerlei actuele politieke en maatschappelijke onderwerpen.

VII. Advies, consultatie, voorlichting en onderzoek

De volgende inleidingen, lezingen, interviews en andere bijdragen werden op uitnodiging bijgewoond c.q. aan bijgedragen:

In september 2018 startte een serie over diverse migrantenkerken en internationale kerken in het tweewekelijkse christelijk nieuws- en opinieblad CW Opinie. Onder de titel 'De veelkleurige Kerk van Jezus Christus in Nederland' verscheen telkens een portret van één van de bij SKIN aangesloten kerken in het land bestaande uit een representatieve foto en een beknopte tekst ter toelichting. De serie is in 2019 afgerond.

Op 16 februari werd het nieuwe boek gepresenteerd van dr. Jaap van Slageren in samenwerking met de Syrisch-Orthodoxe theologe drs. Salaam Somi: 'In Gesprek met Mor Polycarpus, Aartsbisschop van de Syrisch-orthodoxe Kerk van Antiochië in Nederland', tijdens de bijeenkomst van het Overleg Episcopale Kerken in de volle zaal van het Conferentie Centrum 'In de Driehoek' te Utrecht. Tot de genodigde sprekers behoorde de SKIN-coördinator Anmar Hayali, die zijn indrukken van het boek

deelde aan de hand van drie thema's die herkenbaar en relevant zijn voor allerlei kerken. Op 5 april verscheen het nummer van CW Opinie met een bewerkte versie van deze boekbespreking.

Interview gegeven aan Dagblad Trouw welke was gepubliceerd in het nummer van 25 mei als het eerste artikel van een nieuwe serie over migrantenkerken in Rotterdam.

Op 2 juni werd het tv-interview met SKIN-coördinator [Anmar Hayali](#) in het EO-programma Het Vermoeden uitgezonden op NPO2. Het interview ging zowel over de persoonlijke levensreis van de coördinator als over het werk en de missie van SKIN. Het interview werd weer op tv uitgezonden op 25 augustus.

Van 13 juli t/m 4 augustus werd het Kwaku Summer festival in de Bijlmer in Amsterdam gehouden. Het festival is een viering van culturele diversiteit en identiteit, met als belangrijke peiler een brede maatschappelijke participatie. Een interview werd onderhouden met het radioprogramma Kwesties over de populariteit van internationale kerken.

In de afgelopen periode liet de Evangelische Omroep (EO) weten het contact en de relatie met de migrantenkerken in het land te willen versterken en intensiveren en de wens uitgesproken dat de veelkleurigheid van het christelijke/kerkelijke spectrum meer weerspiegeld mag worden zowel binnen de eigen organisatie als in de eigen programmering en uitzendingen. Hiervoor nodigde de EO SKIN uit voor bijeenkomsten op 4 oktober en 12 november. Naderhand is ook contact onderhouden met de EO. Het proces werpt nu al vruchten af. Op 1, 8 en 15 december stond de aflevering van het EO-programma 'Zie je zondag!' in het teken van SKIN-lidkerk Evangelische Broedergemeente te Utrecht.

In december is het Nederlands Dagblad (ND) te woord gestaan voor een artikel over de Kerkproeverij en migrantenkerken.

In 2019 hebben diverse media hun aandacht gevestigd op migrantenkerken en hebben vertegenwoordigers van diverse internationale kerken, waaronder sommige lidkerken, op uitnodiging interviews gegeven in verschillende media. We kunnen dankbaar constateren dat de zicht- en hoorbaarheid van deze kerken in onze samenleving toeneemt.

VIII. Overige contacten en samenwerking

In 2019 is de samenwerking met diverse kerkelijke en niet-kerkelijke organisaties en instellingen voortgezet middels onder meer gezamenlijke samenwerkingsverbanden. Nieuwe contacten zijn aangegaan en gezamenlijke initiatieven met externen zijn ondernomen.

De contacten met het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) zijn ook in 2019 voortgezet. Sinds 2013 vertegenwoordigt bestuurslid broeder Tecleab Habte SKIN in de Ledenraad van het NBG.

Voorts zijn in 2019 (kennismakings-)gesprekken gevoerd en is informatie uitgewisseld met:

- St. Gave
- International School of Ministry (ISOM)
- MetaStory Instituut en Stichting voor integrale aanpak van mensenhandel (SVIAM)
- Raad van Kerken in Nederland
- Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland (VKB)

IX. Tenslotte

Ook in 2019 heeft SKIN samen met andere organisaties en betrokkenen een bijdrage mogen leveren aan de bevordering van het Samen Kerk in Nederland zijn en verdere stappen gezet om haar doelstellingen te realiseren. Tal van activiteiten en initiatieven zijn ondernomen en veel is verricht binnen kerkelijk en maatschappelijk Nederland, door de lidkerken en werkorganisatie van SKIN en met partnerorganisaties en andere betrokkenen. Kerken en christenen uit allerlei kerkelijke tradities en culturele achtergronden participeerden hierin. Het is verheugend om waar te nemen dat er een groeiend besef is onder christenen in Nederland van onze eenheid en gemeenschap in Christus. Het gaat er om dat broeders en zusters elkaar ontmoeten en erkennen.

Wij leren in dit proces nieuwe zaken die verrijkend zijn. Wij zijn God dankbaar voor dit proces van verzoening binnen het Lichaam van Christus in ons land. De wereld zal onze missionaire roeping zien en ons getuigenis naar de samenleving (zie Johannes 17:21). De aanwezigheid van vele (nieuwe) kerken in Nederland is een gave van God, ook in deze tijd dat velen de zogenaamde traditionele kerken verlaten. Onze God laat niet varen de werken van Zijn handen.

Onder leiding van onze Heer en Heiland Jezus Christus, het Hoofd en de Herder van Zijn Kerk, zetten wij ook in 2020 vol moed en vertrouwen het werk voort. Moge God de lidkerken, het bestuur, de staf, de vrijwilligers, en andere betrokkenen rijkelijk zegenen.

Aan Jezus Christus onze Heer alle dank en eer!

Bijlage A: Stichting Vrienden van SKIN

Bestuur

Drs. mr. Huub Lems, voorzitter
Dhr. Jan Fennema, penningmeester
Ds. Arnold van Heusden, lid

Comité van Aanbeveling

Ds. Ineke Bakker	Mw. Cynthia Ortega-Martijn
Prof. dr. Bram van der Beek	Dr. Arjan Plaisier
Dhr. Hans Brüning	Dr. Bas Plaisier
Drs. Kathleen Ferrier	Prof. dr. Jan Pronk
Prof. dr. Jan Jongeneel	Dr. Egbert Rooze
Ds. Klaas van der Kamp	Ds. Otto Ruff
Rev. Tom Marfo	Dr. Joris Vercammen
Dr. Gert Noort	Dr. Hans Visser
Drs. Paul van Oosten	

Bijlage B: Bestuur en staf van SKIN

Bestuur

Ds. Rhöinde Mijns-Doth	voorzitter
Dhr. Jan Scholten	penningmeester
Pastor Onalapo Smith Asubiaro	lid
Pastor Tecleab Habte	lid
Drs. Paul The Gwan Tjaij	adviseur
Dr. Sjaak van 't Kruis	adviseur

Staf

Ir. Anmar S. N. Hayali, coördinator
Drs. Madelon Grant, coördinator

Bijlage C: Ledenlijst SKIN

Acts Revival Church International
Alliance Messianique pour l'Evangelisation des Nations (A.M.E.N.) – Schiedam
Apostolic Church International – Amsterdam
Arise for Jesus Ministries
De Armeense Apostolische Kerk van Nederland – Almelo en Amsterdam
Assemblee Evangelique du Dieu Vivant
Assemblee Evangelique Mon Rocher – Breda en Tilburg
Assemblee Evangelique la Victoire de Jesus Christ
Centre Evangelique Jesus la Pierre Angulaire – Almere
Centre Missionaire Bethesda
8e CEPAC (Communauté Eglise Pentecôtiste de l'Afrique Centrale) Philadelphia Swahili Kerk
Christian Arab Community Church
Christian Baptist Church
Christian Family International "House of Transformation"
Christengemeente Alpha & Omega – Rotterdam
Christengemeente Filadelfia van Apocalipsis
Colonne de la Verité Ministries
Communauté Chrétienne de Den Bosch
Deutsche Evangelische Gemeinde, Den Haag
Eglise Basilea d'Amersfoort
Eglise Evangelique de la Haye
Eglise Evangelique La Pierre Angulaire
Eglise Internationale d'Utrecht / M.I.R.S.
Eglise Kimbanguiste Nederland
Eglise Pentecote la Grace de Dieu
Eglise Pentecote la Source
El-Shaddai International Church – Amersfoort
Ethiopisch-Orthodoxe Tewahedo Kerk in Nederland (Debre Mewie Heilige Gabriel Kerk)
Evangelische Broedergemeente Nederland (EBGN)
The Everlasting Salvation Ministries
Father's House Movement – Beweging van Iraanse huiskerken in Nederland
The Filipino Parish in the Netherlands
Friends in Christ Ministries
Geredja Indjili Maluku (GIM, de Molukse Evangelische Kerk)
Gereja Kristen Indonesia Nederland (GKIN, Indonesisch-Nederlands Christelijke Kerk)
Gereja Minahasa Nederland – De Goede Herder (kerkgenootschap)
Gereja Minahasa International Church – De Ontmoeting Kerk (stichting)
Glorious Chapel International
Good News Ministries International
Gospel Revival Outreach Ministries
Holland Methodist Church
Holy Fire Revival Ministries International
Stichting Houd Vast
The House of Fellowship
Stichting Interkerkelijk Nieuwkomers Steunpunt
International Christian Fellowship Amersfoort (Grace Church en De Oase)
International End-Time Revival Ministries
Jesus Christ Foundation Church
Stichting (Mission) Jiewan Jyotie (The Light of Life Ministry)
King of Kings Baptist Church

LEEF! – Rotterdam
LifeWord Christian Center
Living Word Outreach Ministries
Love Christian Centre
Mahber Kristian Nederland / Ethiopian Evangelical Churches Union of the Netherlands (EECUN, Unie van Ethiopische Evangelische Kerken in Nederland)
Maranatha Community Transformation Centre
Ministere de Victoire Armee Chretienne (M.V.A.C.)
Mountain of Fire and Miracles Ministries International, Den Haag
New Hope Christian Church – Deventer
Nieuwe Tak – Nieuw-Venep
Oromo Christelijke Kerk – Utrecht
Pentecost Revival Church International
Persekutuan Kristen Indonesia (PERKI)
Perzische Kerk Kores
Power of Prayer Church – Gorinchem
Presbyterian Church of Ghana
Reconciliation and Restoration Church International
Redeemed Christian Church of God – Jesus House for All Nations
Redemption Faith Ministries
Resurrection Power and Living Bread Ministries
Rivers of Life Bible Church
Scots International Church Rotterdam
Sozo Mission – Kampen
Sudanese Gospel Mission
Sunday International Christian Outreach
Team Ministries
The Triumphant Faith Chapel
The True Teachings of Christ's Temple
Urdu (Speaking) Congregation of The Protestant Churches in the Netherlands (de Pakistaanse Kerk in Nederland) – Amsterdam en Rotterdam
Wells Salvation Church – Apeldoorn
The Word Miracle Church International